

מתוק מדבש

כניסת השבת – 16.58
יציאת השבת – 18.05
רבנו תם (גז דקות זמניות) - 18.35
(אופק חדרה)

שנה תשיעית - גיליון 347
פרשת משפטים
שבת שקלים תשפ"ג

יום שישי בשעה 15.58 שיעור 'בואי כלה'
על פרשת השבוע: (להאזנה 03-6171111)
ביום שבת קודש 15.00 דרשה ושיעור
מנחה בשעה 16.00
ביהכ"נ 'בית יוסף' א.ת.ג, אולגה
פראנקל הפאמילי פסט ה'

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א
פסמי הכנסת 'פית יוסף' ו'אפסת אחים' אפסת אולגה
ניתן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' בטלפון 073-2951228

אינן לו דמים (כב', א')

אומר בעל השבט מוסר זיע"א (ד"ת לפ"ש):
כשם שהקלל דם טובה ובריאה לידו כק הקלל דמים
...עצמה טובה ובריאה לנפשו

מתוק מדבש!
והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני (כב', כו')
כותב הספורנו: 'כי חנון אני' - והנני חונן כל צועק כשאין
לו חונן זולתי.

ולפי הספורנו מאירים נפלא דבריו של הרה"ק רבי ישראל
מרוז'ין (עלון 'תפארת ישראל') על הפסוק (תהילים יג', ב') 'עד
אנה ה' תשכחני נצח עד אנה תסתיר פניך ממני עד אנה
אשית עצות בנפשי' וביאר הרב: אדם שואל את הקב"ה
'עד אנה ה' תשכחני? ועד אנה תסתיר את פניך ממני? וה'
עונה לו: 'עד אנה אשית עצות בנפשי' כלומר ברגע
שייגמרו לך כל העצות והזעקה שלך תהיה לקב"ה בלבד אז
תתגלה ישועתו של הקב"ה.

וזה שאומר הפסוק 'והיה כי יצעק אלי' כאשר הצעקה
תהיה אלי בלבד אז 'שמעתי כי חנון אני' וכדברי הספורנו
'והנני חונן כל צועק כשאין לו חונן זולתי'. **מתוק מדבש!**
*****

מלאתך ודמעך לא תאחר (כב', כח')

דרש הש"ה הקדוש זיע"א: 'מלאתך' מילוי משאלותיך
ודמעך' תפילה בדמעות 'לא תאחר' שע"י תפילה בדמעות
משאלות ליבך לא יתאחר להתקבל... **מתוק מדבש!**

ובציון 'אפלות' מילתא דפדיונותא

למה אסור לנפול לנפחן בשבת? כי זה מלאכת חורב.
*****

ואנשי קודש תהיון לי ובשר בשדה טריפה לא תאכלו (כב', ז')
מובא בגמרא (חולין ה', ב') 'בהמתן של צדיקים אין הקב"ה
מביא תקלה על ידן צדיקים עצמן לא כל שכן' וכתבו
התוספות שזה דווקא בענייני אכילה.
לפי זה מבאר בספר 'מחנה חיים' כאשר 'אנשי קודש תהיון
לי' אזי ע"י זה 'בשר... טריפה לא תאכלו' כיוון שתזכו
שיקויים בכך 'רגלי חסידיו ישמרו'. **מתוק מדבש!**
*****

ובשר בשדה טריפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו (כב', ז')

וכי בבית מותר לאכול בשר טריפה?
מבאר רש"י: 'אף בבית כן, אלא שדיבר הכתוב בהווה,
מקום שדרך בהמות ליטרף...'
הרב יהודה צדקה זצ"ל מתרץ בדרך מוסרית (הובא ב'אור
דניאל'): הניסיון הגדול של האדם בכל דבר, ובפרט בענייני
כשרות, הוא דווקא בשדה, דהיינו בחוץ כשהוא עם
חברים, או כשהוא רעב ונמצא ברחוב, ואז הוא עלול
להתפתות ולאכול במקומות שהכשרות שם מפוקפקת,
לכן נאמר 'בשר בשדה' דווקא ולא בבית... **מתוק מדבש!**

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם (כא', א')

בעל ה'דברי יחזקאל' זיע"א ביאר נפלא (תפארת ישראל):
משפטים אילו הדינים והייסורים (ל"ע). ואומרת התורה -
כאשר מגיעים ייסורים על האדם הם באים כדי למרק אותו -
מעבירות שבידו. ואם האדם אינו מוצא בעצמו עבירות
אזי יתלה זאת בחטאים שעשה בגלגולים קודמים וזה
שנאמר 'אשר תשים לפניהם' שאם לא ידוע למה באו
הייסורים תתלה זאת 'לפניהם' לפני הגעתו של האדם
לעולם. **מתוק מדבש!**
*****

וכי יזיד איש על רעהו להורגו בעורמה מעם מזבחי תקחנו

למות (כא', יד')

חידוש יקר הובא בשם המגיד הקדוש מקוז'ניץ זיע"א
בספרו 'עבודת ישראל': בסידור האר"י הקדוש זיע"א
הובאה סגולה שנמסרה לרמ"ק זיע"א מאליהו הנביא זכור
לטוב: כדי לבטל מחשבה זרה בשעת התפילה יאמר את
הפסוק 'אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה'.
ולפי זה מבאר המגיד את הפסוק 'וכי יזיד איש' הוא היצר
הרע 'על רעהו' הוא היצר הטוב שהם יחד בלבו של האדם
'להורגו בעורמה' ע"י מחשבות זרות שהוא (היצר הרע)
מכניס בלב האדם בשעת התפילה, אזי 'מעם מזבחי תקחנו
למות' העצה היא שהאדם יאמר את הפסוק בעניין המזבח
'אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה'. **מתוק מדבש!**
*****

כי יגנוב איש שור או שה וטבח או מכרו חמשה בקר ישלם

תחת השור וארבע צאן תחת השם (כא', לז')

רש"י: אמר רבי יוחנן בן זכאי: חס המקום על כבודן של בריות,
שור שהולך ברגליו ולא נתבזה בו הגנב לנושאו על כתפו משלם
חמישה, שה שנושאו על כתפו משלם ארבעה הואיל ונתבזה בו.
הסבר נוסף ראיתי בספר 'אור תורה' (הרב זכריה הכהן זצ"ל):
אדם שגנב שור משלם פי חמש כי הוא מנע את בעליו
מחמש מצוות הנעשות בשור והן: א. לא תחרוש בשור
ובחמור יחדיו ב. לא תחסום שור בדישו ג. הזרוע ד.
הלחיים ה. הקיבה (שהם ממתנות הכהונה).
ואילו בגניבת שה הוא מנע מהבעלים ארבע מצוות והן:
א. ראשית הגז ב. הזרוע ג. הלחיים ד. הקיבה.

ועל זה אמר הרב בנצאל: אם גנב מקבל הנחה של עשרים
אחוז בעונש על זה שהוא התבייש בעת ביצוע עבירה,
וכידוע מידה טובה מרובה ממידת פורענות פי חמש מאות,
אז מה רב שכרם של יהודי/ה שהתבזו על קיום מצוה...
כמו אישה שמתחילה להתלבש בצניעות או גבר שלובש
ציצית וכי"ב... אשריהם ואשרי חלקם!!! **מתוק מדבש!**
*****

ובציון 'ספף' מילתא דפדיונותא

אחד מהר מטרקיה אמר שאיטנאולא לא סולדו
דלתות... הט מטרקיה...

מדבר שקר תרחק (כג', ז')

מבאר ר' זושא מאניפולי זיע"א: מובא ב"תנא דבי אליהו" (זוטא) 'אדם שרגיל לשקר מוסרים לו מלאך שמשקר' דהיינו שאומר לו על מצווה שהיא עבירה ועל עבירה שהיא מצווה וע"י כך מטעה אותו ומרחיק אותו מהקב"ה רח"ל. וזהו שאומר הפסוק 'מדבר שקר' ע"י דברי שקר 'תרחק' מהקב"ה. כי הרי אף פעם לא תחזור בתשובה שהרי אצלך העבירות הן מצוות ומצוות בחטאו (רח"ל). *מתוך עגפא!*

אפצוין 'תרחק' מילתא דגדילתא

אחד ראה את חבר ליהוה קולא עט קא ארבע 10
מטא. 'מה זה?' הוא אף והחבר אונה: 'הראש אמר
לי להתרחק מקולא' אז אני מתרחק...
*****

באחד באדר משמיעים על השקלים ועל הכלאים (שקלים א, א')

ויש לשאול: משמיעין על השקלים בא' באדר, כדי להספיק עד א' בניסן לגבות את הכסף לקרבנות התמיד של השנה הבאה. אבל מדוע משמיעין על הכלאים בא' באדר? מתרץ ה"בית מאיר" (מאוסטרובצא) זיע"א: מדוע מביאים מחצית השקל? כדי ללמד את היהודי, שרק ע"י חיבור עם חברו הוא יגיע לשלמות, ומכיוון שאין אתה יודע מי הוא זה שישלים אותך הרי שתתחבר עם כל ישראל (השל"ה הקדוש)

אבל בכך קיימת סכנה, שהרי אדם יכול להתחבר גם עם אנשים מושחתים במידותיהם בלי לבדוק מה טיבם? לכן באה ההכרזה על הכלאים. לומר לך - צריך להתחבר עם יהודי אחר, אבל תבדוק טוב, שאין בחיבור זה משום 'כלאים', דהיינו מין בשאינו מינו... *מתוך עגפא!*

רציון וסיפור - רצון אכף זכות...

אם כסף תלוה את עמי את העני עמך לא תהיה לו כנושה לא תשימון עליו נשך (כב', כד')

רש"י: לא תהיה לו כנושה - לא תתבענו בחזקה אם אתה יודע שאין לו אל תהי דומה עליו כאלו הלוייתו אלא כאלו לא הלוייתו כלומר לא תכלימהו.

ובעניין זה להו סיפור מופלא (עונג לשולחן שבת' ע"פ 'מוחל וסולח'): הגאון רבי שמואל שטראשון זצ"ל המכונה הרש"ש (בעל הגהות וחיידושי הרש"ש על הש"ס) היה מנהל קופת גמ"ח, והיה לו פנקס מיוחד שבו רשם את שם הלווה ואת סכום הלוואה, וכשהיו מחזירים לו את הלוואה היה מוחק בפנקסו את הלוואה.

יום אחד, ניגש לרש"ש החייט של העיר לקבל הלוואה, וכשהגיע זמן הפירעון בא שוב החייט לבית הרב ושילם לו את חובו. הרב היה שקוע באותה שעה בלימודו, ואמר לחייט שישאיר את צרור הכסף על השולחן, נטל הרב את הצרור והחביאו בינתיים בסוף ספר הרי"ף שעייין בו, ושב לעיונו. העניין נשכח ממנו ולא ציין בפנקס שהכסף הוחזר. יום אחד, נטל הרש"ש את פנקס הגמ"ח כדי לבדוק את החשבונות, ומצא כי החייט לא שילם את חובו. שלח וקרא לו: מה עם הלוואה? החייט עמד משתומם, ואמר: 'הלא שילמתי כבר מזמן את הלוואה!' והרש"ש השיב: 'אילו

היית משלם בוודאי הייתי זוכר, וגם הייתי רושם בפנקס ששילמת'. החייט שב וטען שכבר פרע את החוב, ואילו הרב בלית ברירה תבע אותו לדין תורה, ופסקו שהחייט צריך להישבע ששילם, הרש"ש שהיה בטוח שהוא לא שילם לא רצה לגרום לו שישבע לשקר, ולפיכך אמר שהוא מוחל לו על הכסף.

יצאו שניהם מבית הדין, אך השמועה יצאה בעיר שהחייט נוכל ושקרן, והפסיקו לתת לו עבודה, עד שירד מיום ליום ונעשה עני ואביון, ונאלץ להעביר את חנותו ודירתו לעיר אחרת. לאחר זמן מסוים נטל הרש"ש את ספר הרי"ף לעיין בו, והנה ראה מעטפה ובתוכה הכסף שהחייט החזיר לפירעון חובו!

נקל לתאר את הרגשתו של הרש"ש ברגע זה, הוא היה נסער לגמרי, והבין שהצדק עם החייט. הרש"ש לא היסס לרגע, מיד יצא לרחוב והלך במהירות לביתו של החייט, אך לצערו לא מצא אותו במקום שבו היה דר, ואמרו לו, שמחמת הבושה על השמועה שיצאה עליו, עקר את דירתו וחנותו לאזור מרוחק יותר, שאולי השמועה לא הגיעה לשם, כדי שיוכל לפרנס את בני משפחתו.

לבסוף, הרש"ש חקר ושאל עד שמצא את חנותו של החייט, ומיד כשנפתחה לפניו הדלת, נפל מלוא קומתו על הארץ, וביקש בקול בכי: 'תמחל לי! צדקת ממני! החזרת לי את הלוואה ואני לא שמתי לב לזה, והאשמתי אותך באשמת שווא כאילו אתה גנב!' החייט המבויש לא קיבל זאת, והשיב כנגדו: 'לא, אינני מוחל! הרי הרגת אותי! וכל העיר חרצו את דיני כנוכל, שקרן וגנב!'

הרהר הרש"ש בינו לבין עצמו, ואמר לחייט: 'אתה באמת צודק, ועל כן אני מציע לתקן את אשר עוויתי ופשעתי, באופן שאעבור בכל העיר ואלך לכל בתי הכנסת, ואתוודה בפני כולם שאני חטאתי ואתה צודק, ובאמת החזרת ולא היית נשבע לשקר!'

אבל החייט המשיך בשלו: 'לא, אינני מוחל! כי מה יאמרו הבריות? כולם יאמרו שהרש"ש צדיק, וברוב צדקותו ראה שכל בני העיר הפסיקו לתת עבודה לחייט הנוכל, ועל כן ברוב רחמי החליט לעבור בכל בתי הכנסת, ולומר שהוא טועה, והחייט צדק, על מנת שתהיה פרנסה לחייט!'

כששמע הרש"ש כך, אמר לחייט: 'עלה בדעתי רעיון, לך יש בן ולי יש בת, אני אקח את בנך חתן לבתי, ואז בוודאי אף אחד לא יאמר שלקחתי לבתי חתן בן של נוכל שבא ממשפחה מקולקלת, אלא כולם יבינו ויאמינו שהכל אמת, ואתה אדם ישר והגון שנעשה לך עוול על ידי, ועל ידי כך אתקן את מה שקלקלתי!'

באותו רגע אורו עיני החייט, ואמר: 'באופן כזה אני מוחל' וכך היה, בן החייט נעשה לחתנו של הרש"ש, והכל בא על מקומו בשלום.

אחים יקרים! כמה אנחנו צריכים להיזהר מלחשוד בכשרים שהרי 'החושד בכשרים לוקה בגופו' (רח"ל) ולכן עלינו להתאמץ ללמד זכות על כל יהודי.

ה' יזכנו, אמן! שבת שלום ומבורך!

לע"נ: אבי מזורי ממוסד בן גזרה ז"ל ואמי מזורי גיטה בת מנטה ז"ל
מז"ר הרב דוד משה בן נעמי זצ"ל / מז"ר חמי ר' עמרם בן רחל ז"ל
יעקב בן רבקה ז"ל / יהודית בת אסתר ז"ל / תמר בת מו"ל ז"ל
מימון טפירו בן מו"ל טוב ז"ל

להצלחת: דקל מלכה - להצלחה / אורי ישראל - רפוש
סוזן בת ימנה - רפוש / אהרון בן מסעודה - רפוש
דוריאן הודיה בת נעמי ונועם חן בת שולה - רפואה שלימה